

WAT HELPT AMBTENAREN MET BURGER-CONTACT OM MENSENHANDEL EFFECTIEF TE SIGNALEREN EN TE MELDEN?

FairWork traint al geruime tijd ambtenaren met burgercontact (zoals baliemedewerkers en toezichhouders) op het signaleren en melden van mensenhandel. Belangrijk, want zij zijn de ogen en oren van de gemeente. Deze tips komen voort uit de behoeften van deelnemers en onze ervaringen. Ze hebben met name betrekking op de randvoorwaarden voor een effectieve meldstructuur én meldcultuur.

1 STEL EEN EENVOUDIGE MELDROUTE OP

Een simpele route die werkt, kan zijn:

1. Maak een eenvoudig mailadres aan:

mensenhandel@naamgemeente.nl of signalen@naamgemeente.nl bijvoorbeeld.

2. Zorg dat dit mailadres bij de uitvoerenden bekend is.

Sluit aan bij een teamoverleg (10 minuten kan al voldoende zijn), plaats de route met mailadres op intranet en zorg dat medewerkers weten welk persoon er achter dit mailadres zit.

3. Leg tijdens de momenten dat je de collega's die kunnen melden spreekt, helder uit wat je van hen verwacht:

- Geef helderheid over wat er precies qua informatie gedeeld mag worden
- Geef aan hoe je deze informatie wil ontvangen. Ons advies is: zo formatvrij mogelijk, ten behoeve van de laagdrempeligheid.
- Geef aan wat je doet als je meer informatie nodig hebt, bijvoorbeeld dat je hen belt n.a.v. een melding in de mailbox.
- Vertel kort wat er gebeurt met een melding nadat die bij jou terecht is gekomen.
- Beslis vooraf of er extern wordt gemeld namens de gemeente of namens de individuele ambtenaar. Communiceer dit intern.

2 WERK AAN BEKENDHEID MET EN STEUN VOOR DE INTERNE MELDROUTE

Geef aan dat er in de meldroute ruimte is om te sparren bij twijfel. Vaak helpt het hardop delen van informatie om samen te bepalen of je er wat mee wil, kan en moet.

- Communiceer als leidinggevend steun voor het proces van signalering. Geef aan dat erop vertrouwd wordt dat werknemers een goede inschatting kunnen maken om wel of niet te melden. Stel waar mogelijk ook expliciet aan de orde dat signaleren en melden tijd mag kosten.
- Tip: zorg dat er een zichtbare link met foto van de aandachtsfunctionaris op intranet staat.
- Tip: Link naar een recent succesverhaal of de e-learning.
- Tip: Link naar een actueel krantenartikel dat uitgebreid in de media is (geweest). Collega's leggen dan eerder de link met eigen werk: ik kan ook mensenhandel signaleren.

3 BESTEED AANDACHT AAN WAT MEDEWERKERS MOTIVEERT OM TE SIGNALEREN EN MELDEN

Waarom is het belangrijk om arbeidsuitbuiting in je gemeente aan te pakken? Wat is hiervan de meerwaarde voor de individuele melder, gemeente en burger?

Voorbeelden van doelen waarmee ambtenaren kunnen worden gemotiveerd:

- Verbeterde zorg, opvang en ondersteuning voor slachtoffers
- Tegengaan van georganiseerde misdaad en ondermijning (vermenging van onder- en bovenwereld)
- De kosten van mogelijk fraude met sociale zekerheid beperken (bijvoorbeeld malafide uitzendbureaus, misbruik van PGB's)
- Meer veiligheid in buurten en op werkplekken
- Preventie, ontmoedigen en barrières opwerpen (bijvoorbeeld voorkomen dat het probleem naar jullie gemeente verschuift)
- Bescherming van kinderen (elke week zijn er in Nederland meerdere minderjarige loverboyslachtoffers)

4 KOPPEL VERVOLGACTIES EN RESULTATEN TERUG

Wat zien de ambtenaren later terug van een melding of van het project? Zien ze dat er opvolging is geweest op de meldingen? Of dat doelen worden bereikt? Geef melders een goed gevoel over hun bijdrage, hoe klein ook. Vertellen dat meldingen worden opgevolgd en dat het onderwerp nog steeds aandacht krijgt is vaak al voldoende. Zo houd je je ambtenaren betrokken bij het onderwerp.

Deel ervaringen en resultaten waar mogelijk ook regelmatig met het hele team.

5 HOUD HET ONDERWERP OP DE AGENDA

Het oogsten van signalen binnen de gemeente is een zaak van de lange adem. Na een training heeft dit proces blijvende aandacht nodig. Bedenk waar en wanneer je het onderwerp opnieuw onder de aandacht wilt brengen:

- Waar kunnen mensen terecht voor vragen?
- Zorg dat informatie beschikbaar blijft (digitaal)
- Blijf in gesprek over zorgen die mensen hebben bij melden (bijvoorbeeld over hun anonimiteit of de kans op valse beschuldigingen)
- Laat het onderwerp terugkomen in een werkoverleg
- Hang een reminder op bij de werkplek of in de coffee corner
- Verspreid relevante actuele nieuwsberichten uit de media (Intranet, nieuwsbrief)
- Informeer nieuwe medewerkers ook
- Nodig externe partners uit voor een presentatie (bijv. ISZW, FairWork, CoMensha, Belastingdienst of KMaR)